

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Judiciis Ecclesiasticis Ad Germaniæ Catholicæ
Principia Et Usum**

De iudiciis criminalibus

Zech, Franz Xaver

Ingolstadii [u.a.], 1766

Titulus III. De modo declinandi Forum Criminale per Fugam ad Ecclesiam,
seu De Jure Asyli Ecclesiastici.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68185)

TITULUS III.
DE MODO DECLINANDI
FORUM CRIMINALE PER
FUGAM AD ECCLESIAM,

SEU

DE JURE ASYLI
ECCLESIASTICI.

Conf. Lib. III. Decretal. Tit. 49.

§. 34.

Asyli Ecclesiastici
Definitio:
OMNIBUS temporibus & in omnibus locis varia fuerunt Asyli genera. Nullam gentem innata barbaries abstraxit ab aperiendo miseris perfugio: nullam severus Justitiæ rigor ab erigenda Clementiæ ara retrahebat. Dimissa Asyli profani mentione 63.), hoc loco agitur de Asylo Ecclesiastico, sub quo nomine intelligitur *Locus refugii sacer aut religiosus, immunitatem contra vim præstans intuitu Christianæ Religionis.*

Effectus. §. 35. Effectus ejus primus est, quod securitatem præstet ab omni violentiâ alter, quod post se trahat liberationem a pœna capitali. Hanc liberationem primis

63.) De Asyulis profanis videri potest NICOLAUS MYLERUS AB EHRENBACH tract. de Jure Asylorum.

primis Christianorum Imperatorum seculis impetrare studuerunt Episcopi intercessionibus suis 64.) : nunc etiam ipso usu annexam habent Asyla Ecclesiastica, quæ eadem æquitate omnem violentiam a confugis arcent, qua Delubris Idolorum, & Statuis Imperatorum hoc beneficium olim concedebatur. Movet ad hoc, exemplum Mansuetudinis Christi; cura æternæ salutis criminorum, quibus sæpe non concedebatur tempus, rationes conscientiaæ suæ cum Deo componendi; occasio exhibendæ Clementiæ, quam rigor Justitiæ excluderet; opportunitas se defendendi; reverentia templis debita; honor DEI & Sanctorum. Unde etiam Legibus Imperatorum, aliorumque Regum & Principum Christianorum hæc Immunitas stabilita, & consensu totius orbis Christiani confirmata fuit, DEO ita disponente, ut sæpe ipsi Principes, ac violatores Asyli, ad hoc confugerent, & securitatem quærerent. Mirum plane est, quod hodie Asyli Ecclesiastici

C 4

jura

64.) De his intercessionibus Episcoporum legi potest Cau. 7. Concilii Sardicensis, & Scholion CHRISTIANI LUPI operum part. 1.

jura improbent illi præcipue, qui Asy-
la profana certis territoriis, castris,
Legatorum ædibus tributa, acerrime
defendunt, ut horum violationem
veluti crimen læsæ Majestatis perse-
quantur.

*Constitu-
tiones
Pontifi-
cia,*

§. 36. Variæ Synodi & Constitutio-
nes Pontificiæ gravissimis verbis &
præceptis firmant hunc Asyli usum.
Doctrinam Ecclesiæ complectitur De-
cretalis INNOCENTII III. 65.), quam ma-
gis declarat GREGORIUS IX. 66.), qui
etiam collectioni Decretalium inseri
jussit Legem Exodi, *si quis per indu-
striam occiderit proximum suum, & per
insidias, ab altari meo evelles eum, ut
moriatur* 67.). Denique GREGORIUS
XIV. cum ad Immunitatis hujus usum
ad uniformem regulam in omnibus
Ecclesiis reducendum, tum ad coer-
cenda perversorum hominum facino-
ra Constitutionem edidit anno 1591.
qua libertati Ecclesiarum opportune
providit; sed simul varia crimina re-
censuit, quorum reis hæc Immunitas
non suffragetur. Dubia inter Docto-
res ratione hujus Constitutionis ex-
orta

65.) C. 6. de Immunit. Eccles.

66.) C. 9. & 10. Ibid.

67.) C. 1. de Homicid.

orta declaravit, numerum exceptorum criminum auxit, modumque procedendi præscripsit BENEDICTUS XII. per Literas Apostolicas *Ex qua divina* &c. Anno 1725. Elapso postea decennio CLEMENS XII. per Constitutionem *In supremo Justitiæ Solio* priora jura ampliavit præcipue contra homicidas: demum BENEDICTUS XIV. in Constitutione *Officii nostri*, anno 1750. nonnulla dubia declaravit, aliaque sequentibus annis opportune statuit, præsertim contra Duellantes. Pro singularibus autem Provinciis, nominatim pro Palatinatu & Bavaria, constituit nonnulla CLEMENS XIII.

§. 37. Reliquæ etiam Constitutiones Pontificiæ non pro tota Ecclesia *ubi sunt* omnes sunt editæ, vel saltem non *receptæ,* ubique receptæ: de qua re judicium relinquimus Tribunalibus Ecclesiasticis pro varia locorum conditione: non enim est absolute necessarium, ut Tribunalia Germaniæ stylum Curiæ Romanæ in ejusmodi causis præcise sequantur, quamvis uniformis disciplina sit omnino optanda. Hæc autem est ratio multorum dissidiorum in præsentī materia: Ecclesiastici enim sequi volunt, quæcunque immunita-

ti favere videntur in Literis Pontificiis : Laici vicissim sequi malunt laxiores quarundam Provinciarum consuetudines, nihilque frequentius opponunt, quam Pontificias quasdam Constitutiones in sua Provincia non esse receptas.

*Favent
Ecclesiis,
non Cri-
minosis.*

§. 38. Id etiam universim notandum, recentiores Pontifices, dum plura identidem crimina ab Asylo Ecclesiæ excludunt, strictioreque interpretatione plures criminosos Immunitatis hujus indignos declarant, non censi per suas Constitutiones derogare juribus Ecclesiarum, sed prudentissime discernere inter favorem Ecclesiarum, qui debet esse maximus; & inter favorem delinquentium, qui servire non debet ad perniciem animarum & communitatis. Promovent Pontifices cultum DEI & reverentiam Ecclesiarum: ut autem homicidæ, & publici Latrones severitatem Justitiæ evadant, non videtur semper pertinere ad Cultum Divinum, nec ad reverentiam Ecclesiarum, sed potius ad perniciem salutis publicæ. His notatis breviter constringimus, quæ a recentioribus Pontificibus sunt constituta.

§. 39.

§. 39. Juxta insinuatās igitur Consti- *Asylo*
tutiones, jure Asyli gaudet *Ecclesia, gaudent*
seu ædificium, autoritate Ecclesiasti- *Ecclesia,*
ca ad Cultum Divinum & peragenda
Fidei Mysteria destinatum: quo no-
mine intelliguntur hodie non tantum
celebriores, sed omnes Ecclesiæ 68.),
autoritate Episcopi erectæ, etiam non-
dum consecratæ, etiam interdictæ,
violatæ aut pollutæ: item omnia ædi-
ficio sacro conjuncta, & ad id spe-
ctantia, ut Sacristia, turris, atrium,
porticus, tectum, ambitus muro vel
fixis terminis distinctus. Hæ exten-
siones pertinent ad reverentiam Ec-
clesiarum, ne confugæ in intimis Ec-
clesiæ penetralibus morari, ibidem
comedere, dormire &c. debeant. Hinc
qui Ecclesiam clausam inveniens, manu
portas, earumve ansam aut vectes
apprehendit, jam retinetur ab Eccle-
sia, a qua violenter abstrahi non po-
test. Illi tamen quadraginta passus
in ambitu Ecclesiæ majoris, id est,
Cathedralis, & triginta in circuitu Ec-
clesiæ minoris, quos Sacri Canones
&

68.) Olim hanc Immunitatem non ad
omnes prorsus Ecclesias, etiam ruri
positas, extensam fuisse, certum vi-
detur.

& Principum Constitutiones huic Immunitati adjiciunt, in nostris Provinciis non attenduntur, nisi istud spatium sit muro circumdatum, & serviat pro atrio Ecclesiæ.

Et loca religiosa. §. 40. Gaudent etiam hoc privilegio loca Religiosa, non quidem consecrata, sed tamen autoritate Ecclesiastica erecta & operibus Religionis destinata, uti sunt Monasteria, cum toto suo ambitu; non tamen villæ, horti & alia ædificia ad œconomix usum extra muros Monasterii erecta. Hospitalia, Nosocomia &c. si autoritate secularis Magistratus erigantur, hoc privilegio non gaudent, cum censeantur esse loca pia, non autem religiosa. Cœmeterium, autoritate Episcopi ad sepelienda Christianorum corpora destinatum, locus est religiosus & gaudet jure Asyli, etiamsi sit separatum ab Ecclesia. Palatium Episcopi in sua Diœcesi residentis, ordinariæ ejus habitationi destinatum, habet ejusmodi immunitatem: aliud est de ædibus Vicarii in Pontificalibus, qui est Episcopus in partibus; aut de ædibus Episcopi, non ad ordinariam habitationem, sed ad recreationem, venationem, vel liberiores auram

auram captandam exstructis ; aut de
ædibus Parochi a templo media pla-
tea separatis.

§. 41. Qui liber a manibus Justitiæ *Quid di-
confugit ad S. Eucharistiam per pu-
cendum*
blicas plateas portatam, non deberet *in variis*
violenter abstrahi, cum etiam Eccle- *casibus?*
siis talis reverentia deferatur ob ho-
norem Eucharistici Numinis : talem
enim Christus confugientem ad se in
libertate reperit, & in ea pro sua
mansuetudine tuetur : quamdiu au-
tem est in manibus Justitiæ, sive in
carcere, ad quem portatur Euchari-
stia, sive extra Ecclesiam captus a
lictoribus ducatur per cœmeterium
vel per Ecclesiam, beneficio hoc frui
non potest, quia in tali casu Christus
eum reperit tanquam servum pœnæ
& captivum, talemque relinquit, ne
videatur damnare Justitiam ab omni-
bus legibus summopere commenda-
tam. Ex occurſu Principis, Cardi-
nalis, aut Episcopi, an Reo ad ul-
timum supplicium ducto liberatio sit
indulgenda, dependet ex arbitrio
Principis, qui certe ad veniam con-
cedendam nullo jure tenetur. In
Civitatibus mixtæ Religionis, quales
in Germania multæ sunt, Magistra-
tus

tus Acatholicus nec potest, nec solet prætere jus extrahendi reos ab Ecclesiis Catholicorum: imo etiam quando in eodem templo habetur simultaneum utriusque Religionis exercitium, Acatholici non possunt privare jure Asyli illos, qui in tali Ecclesia a Clero Catholico proteguntur, quamvis in iis Ecclesiis, quas soli hoc tempore occupant, confugis violentas manus inferre non horreant.

*In confu-
gientibus
ad Asy-
lum,*

§. 42. Postquam recensuimus Loca, quæ juxta Constitutiones Pontificias criminosos ad se confugientes protegunt, considerandæ sunt Personæ, quæ in hæc loca confugere solent. Hæ sunt in triplici classe. I. qui quærunt protectionem contra vim injustam, quibus merito assignatur locus tutus, reverentia sua aggressores cohibens. II. Qui volunt evitare molestos creditorum assultus. Ministros quidem publicorum ærariorum, furtum aut falsitatem in iis committentes ab Asylo excludit BENEDICTUS XIII. Debitorum autem alios recipit Ecclesia, ut immunes præstentur a carcere, ut quietius rationes reddere, rebusque suis consulere queant: curandum autem est, ne in fraudem Creditorum

pe-

pecunias secum in Ecclesiam inferant, nec otiose negligant occasionem debita sua expungendi. III. Qui implorant clementiam contra rigorem Justitiæ. In his consideranda cum ratio personæ, tum ratio delicti.

§. 43 Ratione Personæ, Jure Asyli *Conside-*
gaudent omnes Catholici Laici, etiam *randa*
personaliter interdicti aut excommu- *ratio Per-*
nicati; nam pœnæ medicinales non *sonæ,*
debent obesse, urgente periculo dam-
ni corporis aut vitæ. Clerici quidem
aliunde non habent, quod timeant a
violentia Judicum secularium, neque
a suis Superioribus Ecclesiasticis pœ-
nam mortis aut mutilationis: nihilo-
minus quia hæc Immunitas concessa
est Ecclesiis propter reverentiam ipsis
debitam, & Clerici quoque non de-
bent esse deterioris conditionis quam
Laici, ipsumque Asyli beneficium ab
aliis gravibus pœnis & molestiis libe-
rat; ideo tenendum est, quod Ec-
clesiæ etiam per extractionem Cle-
rici violari non debeant. Religiosi,
cum semper habitent in loco Asyli,
non habent perfugium contra pœnas
correctivas, pro conservatione disci-
plinæ regularis necessarias, neque
contra pœnas graviores, ad quas vi
Sta-

Sta-

Statutorum aut Concessionum Pontificiarum condemnari possunt a suis Superioribus, ne hæc Indulta & Canones semper frustrentur suo effectu. Supponere videtur BENEDICTUS XIV., quod Religiosi extra similes casus jure Asyli gaudeant, dum declarat, Constitutionem, qua Laici animo præmeditato proximum suum interficentes, Immunitatis beneficio privantur, etiam ad Religiosos pertinere: exceptio autem firmat regulam in contrarium. Si igitur Religiosus atrocis criminis reus, vel suspectus asylum quaerat in aliena Ecclesia, non deberet inde violenter extrahi, vel tradi, nisi more aliorum secularium de licentia Episcopi, qui extrahi illum permittet *ad Correctionem*. Judæos aliosque infideles excludi non oportet a Jure, non personis, sed locis sacris concessis ad imitationem Christi, qui etiam pro inimicis suis veniam a Divino Patre impetrare conatus est. Milites ex eo solo, quod confugiant ad Ecclesiam, non habentur rei desertæ militiæ: si autem id fiat animo deserendi militiam, vel ex metu gravioris pœnæ per aliud crimen promeritæ, deberet talis miles Duci suo, consentiente

tiente Episcopo restitui, impetrata securitate vitæ & membrorum: nec effugio ulterior opportunitas præbeatur, ne ejusdem cum milite perjurii participes se faciant Ecclesiæ Rectores. Hucusque ratio *personæ* in confugis considerata est.

§. 44. Ratione *Delicti*, nemo ex-*Et Delicti*
cluditur, nisi delictum sit nominatim *cl.*
exceptum; etiamsi quis jam per sententiam judicis ad mortem damnatus, vel in triremibus pœnas luat: hic enim si ex carcere vel trireme ad Ecclesiam confugiat cum catenis & compedibus, beneficio asyli gaudet, modo liber sit a manibus Ministrorum Justitiæ vel triremium, & non sit reus criminis excepti.

§. 45. Criminum exceptorum rei *Varia*
statuuntur I. *Publici latrones*, qui pu-*Delicta*
blice & impudenter aliena bona diripiunt. II. *Viarum grassatores*, qui itinera frequentata obsident, ac viatores ex insidiis aggrediuntur. Unicus actus sufficit, ut quis publicus latro & grassator ad effectum privationis asyli dici valeat, si grassati mors aut mutilatio secuta fuerit. III. *Depopulatores agrorum*, non tantum nocturni,

D quos

De Judic. Crim.

quos nominant antiquiores Constitutiones, sed etiam ii, qui per diem segetes, seu fructus agri vel vineæ devastant, aut etiam diripiunt.

*Sunt ex-
cepta,*

§. 46. IV. *Qui homicidia & mutilationes membrorum in ipsis Ecclesiis, earumve cœmeteriis committere non verentur, etiam si alteruter, vel occidens vel occisus stet extra Ecclesiam: hi non tantum Ecclesiæ violatæ, sed etiam cujuscunque alterius Ecclesiæ immunitate privantur. Ad hoc autem sufficit, ut vulnus lethale infligatur in Ecclesia, etiamsi mors sequatur extra Ecclesiam: item sufficit, ut quis mandet occidi in Ecclesia, non tamen si quis in Ecclesia dat mandatum occidendi extra Ecclesiam. Olim LUDOVICUS PIUS 69.) vitæ gratiam concessit etiam iis, qui in Ecclesia hominem interfecissent, non ideo quod sacrilegio minueretur gravitas delicti, sed quod Ecclesia non permetteret, injuriam sibi illatam sanguine humano abstergi. Intelligitur autem juxta communem opinionem, ad hunc effectum Ecclesia vel cœmeterium stricte dictum,*

69.) Capitular. I. anno 819. c. 1. & lib.
IV. c. 13.

dictum, non autem atrium, sacristia, turris, tectum, ædes conjunctæ &c. Hæc loca sufficiunt quidem ad effectum gaudendi immunitate, non autem ad effectum incurrendi privationem asyli: sicut etiam non privatur, qui occidit vel mutilat intra claustra Monasterii. Hæc tamen Constitutio non solet extendi ad eos, qui furtum vel aliud crimen in Ecclesia committunt; unde fur sacrilegus rerum sacrarum posset gaudere asylo.

§. 47. V. *Qui proditorie proximum suum occiderit*, scilicet ex declaratione BENEDICTI XIII. interficiens animo præmeditato ac deliberato, cujus criminis reum se facit procurans abortum fœtus vivi. Hac Constitutione comprehenduntur Laici, Clerici & Religiosi, viri ac mulieres, qui mandatum, consilium, auxilium aut aliam operam præbuerint, ex qua homicidium evenerit: item qui homicidium in rixa committunt cum armis seu instrumentis suapte natura aptis ad occidendum, qualia etiam sunt baculus aut saxum; dummodo homicidium non fuerit casuale, vel ad propriam defensionem. Item qui in Duello sive publice, sive privatim indi-

*Quæ non
gaudent*

Et occidunt, sive occisus moriatur in loco conflictus, sive extra illum ex vulnere in duello accepto; nulla distinctione facta inter provocantem & provocatum; non obstante prævio pacto de non occidendo, sed tantum de vulnerando. Nihilominus asylum conceditur illi, qui ex culpa levi vel levissima occidit, per imprudentiam, errorem, ebrietatem, aut ad sui defensionem non observato moderamine inculpatæ tutelæ; imo etiam qui ex lata culpa occidit, quæ in pœnis non æquiparatur dolo: nam universim ab asylo non excludit homicidium, propter quod irrogari non potest pœna ordinaria homicidii; lata autem culpa locum solummodo dat pœnæ extraordinariæ. Si quis per errorem occidit unum pro alio, an gaudeat asylo, decidendum est ex dicendis de homicidio.

*Beneficio
Asyli.*

§. 48. VI. *Rei Assassinii*, qui mercede conducti, alieno jussu aliquem interficiunt, aut interfici mandant, dummodo mors ex eo secuta sit. Sub nomine Assassinorum hodie non intelliguntur Syri, qui prioribus seculis ad inferendas neces vocabantur, sed omnes cujuscunque nationis, vel religionis

gionis sint, qui talem operam pro pretio impendunt. VII. *Rei Hæresis*, quando accusantur, vel suspecti sunt de ipso crimine hæreseos non tolerata, & in locis, in quibus non toleratur. Blasphemia hæreticalis nullibi toleratur: consequenter nullibi gaudet asylo. VIII. *Rei læsæ Majestatis* in personam Principis sui. Si quis Gallus vel Germanus seditiosum librum scribit contra Pontificem Romanum, non quidem excluderetur ab Asylo ob læsam Pontificis Majestatem temporalem, utpote cui Gallus vel Germanus subditus non est; sed tamen ob læsam Majestatem Ecclesiasticam, cui omnes Christiani sunt subjecti. IX. *Qui confugientibus vim inferunt*. X. *Falsificantes Literas Apostolicas*. XI. *Ministræ Montis Pietatis, vel alterius publici telonii aut Banci*, qui in his locis furtum aut falsitatem committunt, cujus ratione arca pecuniaria ita minuitur, ut poenæ ordinariæ locus sit. XII. *Constantes, adulterantes, vel tondentes quascunque Monetas aureas vel argenteas*, quæ in Provincia, ubi crimen admittitur, liberum usum & commercium habent. XIII. *Illi, quæ sub nomine Curie sese introducunt in alie-*

nas domos, ibique perpetrant rapinas cum homicidio, aut mutilatione alicujus.

*Recepti
ad Asy-
lum*

§. 49. Constitutiones de reis horum criminum ita stricte sunt intelligendæ, ut extendi non possint ad alia crimina, etiam graviora, nisi pro casu particulari impetretur a Summo Pontifice extractio confugæ. Solet id Pontifex ob causas graves nonnunquam concedere, non tamen ad inferendam pœnam ordinariam mortis, sed potius ad triremes, opus publicum, carcerem temporalem aut perpetuum. Univerfim loquendo, Rei ad Ecclesiam confugientes recipiendi sunt, nec possunt repelli 70.). Curandum insuper, ut confugientibus sine molestia morari in loco Immunitatis liceat: ne illis aliquid vel victualium rerum, vel vestis denegetur, aut requies 71.).

*Cujus im-
pensis
alantur?*

§. 50. Si confuga habet bona propria, ex illis alendus est: si nihil habeat bonorum, nec amicos, qui necessaria subministrent, Ecclesia, quæ ejus tutelam suscepit, providere de alimentis

70.) C. 9. XVII. q. 4.

71.) L. 6. C. de his qui ad Eccles. confug.

alimentis debet, imposito tamen onere, vel laborandi in commodum Ecclesie pro ratione conditionis sue, vel refarciendi sumptus opportuno tempore. Vicissim ejusmodi Rei ad Ecclesiam confugientes, ab omni molestia vel injuria locis immunibus afferenda abstinere tenentur: mox in ingressu arma ponant: nihil agant, quod sanctitatem loci dedeceat, nec in Monasteriis disciplinam regularem turbent: adigendi sunt potius ad rigidam poenitentiam, ad satisfaciendum læsis, ad reparanda scandala, & seriam vitæ emendationem. Rectores autem Ecclesiarum male faciunt, si confugas jure asyli non gaudentes, post requisitionem Judicis Laici studiose occultant, & antequam Episcopi decisionem intellexerint, absque prævia poenitentia & morum emendatione in perniciem Reipublicæ dimittant. Si quis autem gaudet asylo, jus obtinet, ne violenter aut dolo injusto, aut promissione Judicis de impunitate, extrahatur: si vero aliorum mendacibus verbis allectus, vel a se ipso deceptus relinquat asyli locum, posset apprehendi a Judice;

Ecclesia enim neminem invitum retinet.

Quomodo procedatur, si confuga cer- to gaudet Asyllo? §. 51. Si igitur certum fit, quod confuga gaudeat jure Asyli, debent Episcopi & Rectores Ecclesiarum magno Zelo Immunitatem Ecclesiasticam tueri: Judices autem seculares abstinere ab omni molestia, loco immuni aut Reo inferenda. Posset tamen interim confuga actione civili in judicio conveniri, ad solvenda debita, resarcienda damna &c. modo illi concedatur plena libertas & securitas ad causam suam defendendam. Si crimen in Bullis Pontificiis non exceptum, sed tamen morte vel severiore pœna corporali dignum sit, & Reus in loco immuni hærens, causa cognita condemnatur a Judice seculari in pœnam mitiorem vel pecuniariam; postea egressus ex Asyllo non posset propter idem delictum ad mortem condemnari, quia Judex per sententiam super crimine latam jam functus est suo officio. Securitate igitur de vita & membris accepta detinendus non esset in loco immuni: contra invitum tamen & sponte egredi nolentem, nihil violenter attentandum esset absque auctoritate Episcopi.

Hoc

Hoc jubente tradi debet Reus personali obligatione Principi obnoxius, uti miles. Reum autem capitalis criminis non excepti juxta praxin multorum Tribunalium, a sacris Canonibus minime approbatam, interim Judex secularis, qui eum in Asylo latere non ignorat, citari jubet, & instituto Processu contra absentem, profert sententiam, etiam mortis, quam executioni mandaret, si postea Reum extra locum immunem comprehenderet. Nihilominus contra talem Reum in Asylo latentem, qui immunitate gaudere judicatur, non posset Judex procedere *in contumaciam*, forte condemnando ad pœnam pecuniariam, quia habet justam causam non comparendi: consequenter non censetur contumax.

§. 52. Si *dubium* fit, an confuga *Si dubium fit jus,* gaudeat asylo, Rector Ecclesiæ rem omnem ad Episcopum deferre; interim confugam ab omni violentia defendere debet. Certe juxta Constitutiones Pontificias Ministri Curix secularis extrahere delinquentem in nullo etiam exceptorum criminum casu, sine expressa licentia Episcopi, & sine interveniu personæ Ecclesiasticæ,

D 5

ab

ab eo auctoritatem habentis, non possunt, nisi eo casu, quo Episcopus & personæ Ecclesiasticæ requisitæ, illum in delictis exceptis tradere, aut capturæ & carcerationi assistere recusant: tunc autem reverentiæ Ecclesiis debitæ memores, extrahant minori, quo id fieri potest, scandalo & tumultu; & id quidem non ad eum finem, ut mox sententiam in ipsos dicant & exequantur; sed ut tali modo extracti ad carceres Curie Ecclesiasticæ reponantur, donec cognita plene causa, de mandato Episcopi per Judicem Ecclesiasticum Curie seculari consignentur. Tergiversante ulterius Episcopo, recurrendum erit ad summum Pontificem, qui causæ cognitionem committet alteri. Cognitionis autem hæc & traditio jure ordinario non competit Prælati Ecclesiæ Episcopo inferioribus, etiam si Jurisdictionem quasi Episcopalem tanquam ordinarii, aut nullius Diocesis habeant; nec Vicariis Capituli Cathedralis sede vacante: sed tali tempore potius ad viciniorem Episcopum hæc cognitio devolvetur. Potest tamen Rector Ecclesiæ de crimine Rei ad Ecclesiam confugientis cognoscere

re

re pro capienda informatione Episcopo exhibenda, & colligendis indiciis ad decernendam extractionem requisitis. Hoc potest fieri extrajudicialiter a quocunque Rectore Ecclesiæ; judicialiter autem ab iis, quibus Episcopus in locis a Curia Ecclesiastica remotis generali Commissione id mandat. Hæc tamen informatio nondum sufficit ad sententiam definitivam, an reus gaudeat Asylo, vel non, sicut de Processu informativo infra dicitur. Si Judex secularis, antequam Reus ad Ecclesiam confugisset, legitimum Processum instituit de crimine, posset Episcopus actis illis stare pro decisione: nam acta ejus de crimine aut persona private subjecta Ecclesiæ, qualis est etiam confuga pro tempore, quo moratur in loco immuni, sunt nulla & nullam probationem faciunt.

§ 53. In dubio, de quo hæctenus *Quid Re-*
locuti sumus, Rector Ecclesiæ *requi-*
situs a Judice Laico, tenetur custo- *tori Ec-*
dire confugam, donec negotium de- *clesiæ,*
feratur ad Episcopum. Si Curia se- *aut Epi-*
cularis apud hunc subministret indicia *scopo in-*
ad capturam sufficientia, tenetur Cu- *cumbat,*
ria Ecclesiastica juxta recentiores Con-
stitu-

stitutiones procedere ad delinquentis extractionem, asportando eum ad Ecclesiasticos, vel etiam Curie secularis carceres, nomine Ecclesie custodiendum. Si vero ex Processu informativo adversus extractum resultant indicia ad torturam sufficientia, potest extractus Ministris Curie secularis consignari, juxta Leges examini subjiciendus. Nam sphaera Jurisdictionis Ecclesiasticae se extendit ad *questionem Juris*, an crimen sit exceptum? quaestio facti autem, an iste confuga hoc crimen commiserit, definitive decidenda relinquitur examini Judicis secularis, juxta Constitutionem BENEDICTI XIII., quamvis GREGORIUS XIV. statuerit, constare debere Episcopo, an confuga *vere* commiserit crimen exceptum, ad quod requiri videntur plenae probationes. Haec omnia intelliguntur, si Judex Laicus jurisdictione sit praeditus circa crimen & personam. Vulnerans aliquem, praesertim in singulari certamine, si Chirurghi grave vitae periculum adesse retulerint, e loco immuni servatis servandis extractus, carceribus mancipetur, restituendus omnino,

nino, si vulneratus ultra tempus a Legibus constitutum superstes vixerit. Si quis asylum quærat in alia Diœcesi, quam ubi delictum commissum fuit, debet Episcopus loci delicti, qui eum requirit, indicia ad capturam requisita ad Episcopum Asyli transmittere, ut hujus Episcopi autoritate, aliisque servatis servandis, a loco immuni extrahi, & si res exigit, postulanti Curiaë confignari valeat, supposita consuetudine mutuæ extraditionis reorum: ubi autem hæc consuetudo non datur, posset Judex loci Asyli ea potestate uti, quam vulgo sibi sumunt Judices loci apprehensionis.

§. 54. Hæc sapientissime a Pontificibus constituta maximam difficultatem in patiuntur in Germania nostra, ubi vastissimæ sunt quædam Diœceses, & carcer Ecclesiasticus vix alius invenitur extra Curiam Episcopalem. Dum autem non solum Episcopi, sed etiam Principes remoti sunt a loco commissi delicti, vix consultum est, ut Reus etiam post clara indicia tradatur Magistratui inferiori, vel Duci bellico, cum experientia doceat, cautionem de restituendo ab his inferioribus

ribus

ribus datam facile improbari a Superiore, qui ea se teneri non existimabit. Quando igitur Rector Ecclesiae, donec Episcopus extraditionem decernat, ex prudenti diffidentia confugam tradere custodiendum recusat, nec illius custodiam in se vult suscipere, Magistratus secularis autem de secura custodia Rei certus esse cupit: pro tali casu jam aliquoties Iudex secularis Reo in ipso Asylo honestam custodiam adjunxit, cum protestatione, id in loco immuni non fieri auctoritate seculari, sed nomine Rectoris Ecclesiae, qui ex defectu tutae custodiae aut virium, non potest, vel non vult securitatem praestare de servando confuga, donec causa ab Episcopo decidatur.

Circa custodiam confuge?

§. 55. Convenientior videtur hic modus custodiendi, quam ut omnes aditus ad Ecclesiam armato custode obsideantur cum ingenti plurimorum molestia. Si talis etiam custodia indecens videatur, curandum est, ut summi Principes praevio quodam decreto cautionem inferioris Magistratus de restituendo Reo dandam confirmant, & summa fide impleri jubent; Episcopi autem facile concedant,

dant, ut Reus, antequam jus ad immunitatem examinetur, nomine Episcopi detineatur in carcere seculari, ubi Ecclesiasticus non habetur, datis tamen dictis Reversalibus de eodem restituendo, si gaudere Immunitate ab Episcopo judicetur. Diffidentia enim illa & æmulatio, quæ inter Ecclesiasticos & Laicos Judices passim invaluit, perniciofa omnino est paci & concordia Reipublicæ Christianæ, dum Judices Ecclesiastici timent violationem Juris Ecclesiarum; Laici autem suspicantur diminutionem autoritatis suæ Judicialis: præsertim si accedant immoderati affectus in causis particularibus, vel etiam ignorantia Legum ex parte Judicum secularium, vel immoderatus Zelus ex parte Ecclesiasticorum, dum tuentur criminosos, quod etiam S. Augustinus fatetur se fecisse in favorem Donatistarum eo tempore, quo nondum expertus erat, vel quantum mali eorum auderet impunitas, vel quantum eis in melius mutandis conferre posset diligentia disciplina 72.).

§. 56. Quando Episcopus judicat, *Si manifeste non*
Reum

72.) Lib. 2. Retract. c. 5.

gaudeat, Reum non gaudere asylo, jubet eum
 vel de- tradi Curiaē seculari, non obstante
 claretur quacunque appellatione. Quamvis
 non gau- autem non exigatur securitas de vita
 dere Asy- & membris, nihilominus officium in-
 lo? tercessionis non est omittendum: Ju-
 dex vero laicus ex circumstantiis de-
 prehendet, quid reverentia Ecclesiaē
 intercedentis, quid boni publici ra-
 tio ab ejus officio exigat. Sicut in
 tali casu appellatio negatur Reo, ita
 vicissim, si Episcopus pronuntiet eum
 gaudere Asylo, negatur appellatio
 potestati seculari, quia servanda est
 æqualitas. Si confuga commisit cri-
 men *manifeste* exceptum; mox a Re-
 ctore Ecclesiaē, ad quam confugit,
 amice moneri debet de securitate non
 obtinenda. Si tamen potestas secu-
 laris eum sibi tradi petat, custodito
 interim Reo, informandus est Epi-
 scopus, qui *declarabit*, Reum non
 gaudere Asylo. Si confuga ædes sa-
 cras profanis operibus sædaret, arma
 deponere nollet, quietem loci Reli-
 giosi, vel officia Divina turbaret;
 posset consulto Episcopo post admo-
 nitionem frustraneam carceri Eccle-
 siastico mancipari, vel in alio loco
 tuto poni, ubi cessaret loco immuni
 mole-

molestias faceffere, nec tamen Judici seculari directe traderetur. Siquis absque autoritate Episcopi violenter abstractus ex loco immuni fuerit, debet *ante omnia* reddi illi ipsi Ecclesie, quæ per hunc actum fuit violata, & tali quidem modo, ut resarciatur injuria Ecclesie illata: debet igitur Reus ad Ecclesiam reduci per eos, qui extraxerunt, & quidem publice, ut tollatur publicum scandalum per violationem immunitatis populo datum: nec potest extractus renuntiare juri suo, cum agatur de Jure Ecclesie, quæ tamen injuste se violatam esse conqueri non posset, si Rectores Ecclesiarum & Episcopi prius requisiti, reum criminis excepti custodire recusaverint.

§. 57. Violatores Immunitatis Ec-
clesiasticæ in extrahendo Reo, præ *pœnæ*
ter reatum sacrilegii, quod juxta Le- *violanti-*
ges Civiles crimini læsæ Majestatis *um Im-*
æquiparatur capitali supplicio punien- *munita-*
tem Ec-
dum 73.), ex sacrorum Canonum *clejia.*
præscripto, omni beneficio Asyli
E Ec.

73. L. 2. & 6. C. de his qui ad Eccles.
confug.

De Judic. Crim.

Ecclesiastici privantur, subjacent pœnæ excommunicationis latae sententiæ, & ipso facto incurrendæ, solique summo Pontifici reservatæ. Ante publicam tamen ejus declarationem, citari deberet extrahens ad dicendam causam, quare non credat, declarationem esse faciendam, præsertim ob verbum *presumpserit* in Constitutionibus Pontificiis positum, quo videtur requiri dolus extrahentis, cujus præsumptionem forte a se amovere volet extrahens. Absolutio humiliter petita dari non debet, antequam violator restitutionem præstiterit, & Ecclesiæ satisfecerit. Per violatores autem Immunitatis Ecclesiasticæ intelliguntur extrahentes a loco sacro delinquentem, etiam in casibus exceptis, sine Ecclesiasticæ autoritatis interventu, vel qui extractum ab aliis incarcerant: item tale quid mandantes, aut exceptum esse crimen absque debita autoritate declarantes, Ecclesias obsidentes, delationem alimenterum ad confugam impediennes, traditum post purgata indicia non restituentes, confugam ab immuni loco excludentes.

§. 58. Autoritas Asyli Ecclesiastici *Studium*
potissimum pendet ex eo, ut Episco- *Religio-*
pi æque solliciti sint pro utilitate Rei *nis*
publicæ, ac solliciti debent esse Prin-
cipes seculares de reverentia Ecclesia-
rum. Quamvis enim disciplina Asyli
Ecclesiastici varia possit esse pro va-
rietate temporum & Regionum, con-
cors tamen debet esse studium Reli-
gionis ac publicæ salutis. Cum igitur
ex una parte facinorosis homini-
bus audacia crescat, ex altera parte
Ecclesiarum numerus ubique auctus,
& rigor pœnitentiæ Ecclesiasticæ, quæ
olim substituebatur pœnæ mortis, ve-
hementer mitigatus sit; opus est acro-
ribus remediis contra ea præcipue cri-
mina, quæ in quavis Provincia in-
valescere deprehenduntur. Unde
Episcopi, qui omnem violentiam &
irreverentiam ab Ecclesiis & locis re-
ligiosis semper arcere debent, quoad
extractionem tamen confugarum non
deberent anxie inhære antiquæ Tri-
bunalium suorum praxi, aut receptæ
apud se Doctorum interpretationi su-
per Constitutione Gregoriana olim
editæ: nam merito BENEDICTUS XIII.
suæ ad universam Ecclesiam directæ
Constitutioni adversantes praxes Cu-
riarum

riarum & declarationes Cardinalium sustulit, quibus, uti & interpretationibus Doctorum allegandis studiose abstinui.

Conjunctum cum severitate in sceleratos.

§. 59. In dubio de Jure Asyli favendum est Ecclesiae, nam *summam esse rationem, quae pro religione facit*, Leges agnoscunt 74): non tamen semper favendum est Reo. In dubio autem juris, an crimen, de quo commissio constat, considerata circumstantiarum qualitate, comprehendatur inter excepta, quaestio non pertinet ad causam Ecclesiae, sed ad causam delinquentis, qui non meretur singularem favorem, quamprimum de crimine vere commissio constat. In talium contingentia Episcopus poterit imitari exemplum summorum Pontificum, qui in dubiis inter Doctores motis semper responderunt in severiorem partem contra Reos, insuper habitis benigniorum Doctorum opinionibus. Hoc exemplum tuto imitari possunt Episcopi in casibus particularibus, cum ratio restringendi Asylum, quam assignant Pontifices, vehementer

74.) L. 43. ff. de Relig. & sumpt. funer

hementer adhuc urgeat, scilicet hodiernorum temporum corrupti mores & vitiorum frequentia, quam alit spes impunitatis, orta sæpe ex arbitraria Legum interpretatione, dum Doctores aliqui recta interpretandi ratione neglecta, vovulas subriliter excutiunt, & magnum Religioni obsequium se præstitisse credunt, si sceleratum & perniciosum hominem ante omnem morum emendationem, non in publicam lucem sed in latibula latronum ex Asylo Ecclesiastico emittunt. Optandum, ut ex publicis Episcoporum decretis probe noti sint Ecclesiasticæ Immunitatis limites pro locorum diversitate inviolabiliter observandi 75.)

E 3

TITU-

75.) Titulus hic compendium exhibet Dissertationis a me editæ, quæ inscribitur *Benignitas moderata Ecclesie seu de Jure Asyli.* Ubi allegationes Jurium & Autorum, aliaque reperiri poterunt.